

U sklopu višegodišnjeg programa iskorjenjivanja bjesnoće dana 15. ožujka 2015. godine na području cijele Hrvatske (osim otoka), započela je Proljetna akcija oralnog cijepljenja lisica u Republici Hrvatskoj u 2015. godini. Planirani završetak provedbe proljetne akcije je 15. lipnja 2015. godine, dok se njen nastavak planira i u jesen. Jesenskom akcijom cilj je imunizirati lisice prije sezone parenja, dok se proljetna akcija provodi oko dva mjeseca nakon štenjenja lisica kako bi se procijepio i pomladak.

Ovogodišnja akcija obuhvaća polaganje 2.827,100 mamaka koji sadrže cjepivo. Ti mamci polažu se iz aviona. Oni u sebi sadrže potrebnu dozu cjepiva u potpunosti su neškodljivi za zdravlje drugih divljih i domaćih životinja.

Provedba projekta Oralne vakcinacije lisica u Republici Hrvatskoj započela je 2011. godine, s ciljem stvaranja imuniteta na bjesnoću i učinkovitom kontrole bjesnoće i njenog iskorjenjivanja.

Bjesnoća je smrtonosna akutna virusna bolest ljudi i životinja, te ona uzrokuje akutni encefalitis kod domaćih i divljih životinja. Virus se nalazi u slini zaražene životinje, prenosi se ugrizom, ogrebotinom i lizanjem oštećene kože i sluznice. Obolijevaju sve toplokrvne životinje, uključujući i domaće životinje. Svjetska zdravstvena organizacija obznanila podatke da u svijetu godišnje umire 55.000 ljudi od ove bolesti.

Polaganje mamaka za oralnu vakcinaciju lisica iz zrakoplova obavlja se pomoću specijalnog uređaja s ugrađenim GPS sustavom i posebnim softverom koji dozira mamke jedan po jedan. 25 mamaka polaže se na površinu od 1 km², a udaljenost između 2 mamka je oko 80 m. Ti mamci sadrže cjepivo koje je u obliku otopine (1,8 ml) upakirano u plastično-aluminijsku kapsulu smještenu u središtu hranjivog mamka. Mamak je izrađen od smjese ribljeg brašna, te svojim mirisom privlači životinje. Tamno-smeđe je boje te podsjeća na kolačić. Sadrži i antibiotik tetraciklin (150 mg po mamku), koji se odlaže u zubima životinja, te predstavlja marker i služi kao dokaz da je životinja cijepljena. Kad mamak pojede divlja životinja za 21 dan razvije se imunitet, te ih štiti od bjesnoće 12 mjeseci. Mamci za cijepljenje lisica nisu namjenjeni za cijepljenje domaćih životinja.

Oralna vakcinacija protiv bjesnoće odobrena je samo za uporabu kod divljih životinja, a ne i za vakcinaciju domaćih životinja. Ako životinja konzumira veći broj mamaka, može doći do probavnih smetnji, no nema dugoročne opasnosti za njeno zdravlje.

Mamke postavljene u prirodi ne smije se dirati niti pomicati, no ukoliko se prilikom polaganja dogodi da neki od mamaka padne u dvorište ili naseljeno područje, preporuča se ukloniti ga u najbliži grm ili na rub šume, uz obvezno korištenje zaštitnih rukavica. Neoštećeni mamak nije opasan za zdravlje ljudi, no ako je vanjski omot mamka oštećen i tekućina s cjepivom je vidljiva, takav mamak više nije djelotvoran i u tom slučaju poželjno je uz pomoć zaštitnih rukavica staviti mamak u vrećicu i odnijeti ga u najbližu veterinarsku stanicu. Nakon kontakta s mamkom obvezno je pranje ruku i drugih izloženih dijelova kože vodom i sapunom, a ako je osoba došla u kontakt s unutrašnjim sadržajem mamka, odnosno cjepivom, preporuča se da se obrati svom liječniku opće prakse za savjet.

Za vrijeme trajanja i mjesec dana nakon provedbe polaganja mamaka vlasnicima životinja preporuča se da pojačaju nadzor nad njima, da ih ne puštaju izvan dvorišta ili da u šetnji obvezno koriste povodac.

Nakon provedbe oralnog cijepljenja vrši se odstrel lisica i njihova dostava u ovlaštene veterinarske stanice.

Više o oralnoj vakcinaciji lisica pročitajte na www.veterinarstvo.hr.

Ministarstvo poljoprivrede
šumarstva i ribarstva

Opis projekta financira
Europska unija

**ORALNA
VAKCINACIJA
LISICA
PROTIV
BJESNOĆE
U HRVATSKOJ**

Ova je publikacija izrađena uz pomoć sredstava Europske unije. Sadržaj ove publikacije ne odražava nužno stavove Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske i ne može se na nju oslanjati kao na sredstvo za određivanje politika Europske unije.

IZVODAK
Nacionalni zavod za javno zdravstvo
Republike Hrvatske